

İSTİKLAL'İN RUHUNA 'ABRAKADABRA'

Güncel sanatçı Halil Altındere'nin 'Pala Şair'den 'Sokak Satıcısı'na İstiklal Caddesi'nin ruhunu yansıtan hipergerçekçi heykellerini bir araya getirdiği 'Abakadabra', sihirli, sürprizli bir sergi.
Evrin Altuğ s11

Halil'in sihirli lambası İstiklal'i aydınlatıyor

Venedik Bienali'nde bu yıl üç eseri birden sergilenen güncel sanatçı Halil Altındere, Hou Hanru'nun küratörlüğündeki 'Abrakadabra' sergisiyle **Yapı Kredi Kültür Sanat'ta**.

'Pala Şair' heykelinden 'Bumerang Kaykay'a, protestocu büstünden kanatlı 'Melek' görünümlü altın kaplama kameraya, sokak satıcısından 'Houdini'nin Şapkası'na Altındere'nin üç boyutlu işlerinin yer aldığı 'Abrakadabra', adından da anlaşılacağı üzere sihirli, sürprizli bir sergi.

EVİRİM ALTUĞ
evrimaltug@gmail.com

Türkiye çağdaş sanat tarihinin son çeyrek asrını aşan bir dilimine, gerek sanatçı, gerek yazar gerekse editör veya küratör olarak etki ve tanıklık etmiş, şapkasından birçok tavşan çıkarabilmiş bir figür var: Halil Altındere.

1971 doğumlu sanatçı Altındere'nin, **Yapı Kredi** 75'inci Yıl Etkinlikleri kapsamında düzenlenen ve 3 Kasım'a dek izlenen yeni sergi projesi 'Abrakadabra' başlığını taşıyor. Altındere bu sergisiyle adeta, İstiklal Caddesi üzerine konuşlanan Madame Tussauds balmumu şöretler müzesi ile caddenin Tünel istikametindeki tarihi Narmanlı Han'da yakınlarda açılan 'İllüzyon Müzesi'ne kendince yanıt veriyor.

10. İstanbul Bienali'nin küratörlüğünü yapmış Hou Hanru küratörlüğünde düzenlenen sergi, ülke kurcalamaya meyilli olduğumuz 'içerisi ve dışarısı' kavramlarını, gerek siyasal, gerek fiziksel ve gerekse psikolojik yönden muzip tersyüz eden bir karakter taşıyor. Tabii, sergi vesilesiyle yayımlanmış ve Aslı Altay'ın tasarımı, Fisun Yalçınkaya'nın editörlüğünde, Maria Lind, H.G. Masters ve küratör Hanru'nun söyleşi ve yazılarını barındıran özel kitabı, Altındere'yi bütünüyle anlayıp takip edebilmek için daha en başta, herkese önermek gerekiyor. Hatta sanatçı bununla da kalmıyor, sergisini **Yapı Kredi** bomontiada ALT'a da aynı sürprizlilik duygusuyla sıçratarak, yeni deneyimlediği babalık duygusuna adeta bir selam da veriyor.

Beyoğlu'nun kozmopolit ruhunu yansıtan bu eserler, günümüz tarihinin algı ve yeniden üretimini İstiklal Caddesi'nin Türkiye'yi yansıtır 'kaotik düzeni'ne yansır, sürprizlerle dolu bir karakter içinde sorguluyor. İçlerinde, 'Polis Kapısı'ndan 'Bumerang Kaykay'a, asla el değdirtme-

Halil Altındere

yen ama insanda eylem isteği yaratan 'Boks Torbası'ndan Gezi ruhlu anonim bir protestocu büstüne ve oradan da, altın kaplama, kanatlı, 'Melek' isimli 2007 tarihli bir gözetleme kamerasına değin, ne ararsanız var bu sihir ikliminde.

İki kata yayılan sergide, Altındere'nin zanaatkar dostlarıyla kolektif bir emek içinde ortaya koyduğu hiper-gerçekçi heykelleri, felsefi, feminist göndermeler içeren, 'Emma Goldman Serisi' 2010 tarihli kuyumcu ürünleri, Avrupa'ya, onun da özelinde Almanya'ya son dönemde yaşanan 'nitelikli göç' meselesine bakışımı yansıtan son çalışmaları da yer alıyor.

Eserler, tıpkı İstiklal'in o herkesi kendine çağırıp itekleyen tekinsiz, tekrarsız geçişliliği gibi çarpışıp duruyor. Altındere

bu kapsamda Adriana Lima'ya dahi bir gönderme yapıp, söz konusu mücevherlerin son halkası 'Senin İçin Ağlayamam, Maskaram Çok Pahalı'yı da galeriye getiriyor. **Sergi**, bu yönüyle sanatçının çeşitli filmlerinde, müzisyen ve emektar oyuncuların kullandığı, tabanca veya muşta gibi sıra dışı diğer aksesuar ve nesnelere yine beraberinde getiriyor.

Yıllar önce, yine aynı yerde bulunan eski **Yapı Kredi** Kâzım Taşkent Sanat Galerisi'nden sokağa taşan 'Bellini'nin Fatih portresi' temalı bir 'sanat soygunu'yla gündem yaratmış Altındere, sergide artık görmeye alıştığımız, lüks marka çantaların taklitlerini kaldırırda satan bir siyahi sokak satıcısına bile yer veriyor. Tabii, bunu da galeriye konuşlu polis arabalarının refakatinde yapıyor.

İstiklal Caddesi'nin simge 'halk figürü' Pala Şair'in heykelini, 2008'de yine bir diğer İstanbul Bienali küratörü olan Rene Block'un emeğini verdiği 'İstiklal Serüveni' projesi kapsamında 'sokağa diken' Altındere, bu figürü, bu sergide de es geçmiyor. Kendisi ayrıca, bu sergi vesilesiyle kurum koleksiyonundan ödünç aldığı, Fatih'in Konstantinopolis'i kuşatması ve Viyana Kuşatması'nı betimleyen

iki orijinal eseri de birer alternatif 'değer nesnesi' olarak önererek, figüranlaştırıyor. Kurumda, bir müze görevlisi ile bir sanatseverin ta kendisi, bu ikili tarih tablosu karşısında donup kalıyor!

Altındere'nin gerek sosyal gerekse sanat tarihsel olarak 'külahları sürekli değiştirdiği' yapıtlarından bir diğeri ise altın kaplama bronz malzemeden, 2019 tarihli 'Houdini'nin Elleri' heykeli. Bir bakıma Türkiye'deki eylem ve ifade özgürlüğünü anıtsallaştıran sanatçı, Houdini'yi bununla da bırakmıyor ve 'şapkasız çıkmam' diyerek, ne sihirli, ne keramet dedirten 'Houdini'nin Şapkası'yla bizleri baş başa bırakıyor.

Son söz yerine, **Yapı Kredi Kültür Sanat** Yayıncılık, Altındere'nin bizleri gerçek ve ötesi arasına konuşladığı bu sergisi bağlamında düzenlediği ve ünlü sihirbaz Kubilay QB Tunçer'in katıldığı gösterilerle (28 Eylül, 12-26 Ekim, 17-24 Ekim) veya 29 Eylül'deki 'Çocuk, Ergen ve Sana Dünya' isimli söyleşisiyle de serginin büyüsunü kamuya daha da mal etmesini biliyor.

Halil Altındere'nin 'Abrakadabra' başlıklı sergisi, 3 Kasım'a kadar **Yapı Kredi Kültür Sanat'ta**.